

Danskernes forventninger til julen 2023: En jul fyldt med juleglæde, traditionel julemad og flotte juletræer

5. december 2023

Danskernes forventninger til julen 2023: Julen fyldt med juleglæde, traditionel julemad og flotte juletræer

Landbrug & Fødevarer sætter i denne analyse fokus på danskernes forventninger til julen 2023. Er det mon flæskesteg eller and, der vil stå på bordet? Og fejrer man ude eller hjemme? Analysen er baseret på en undersøgelse gennemført af Norstat for Landbrug & Fødevarer i november 2023.

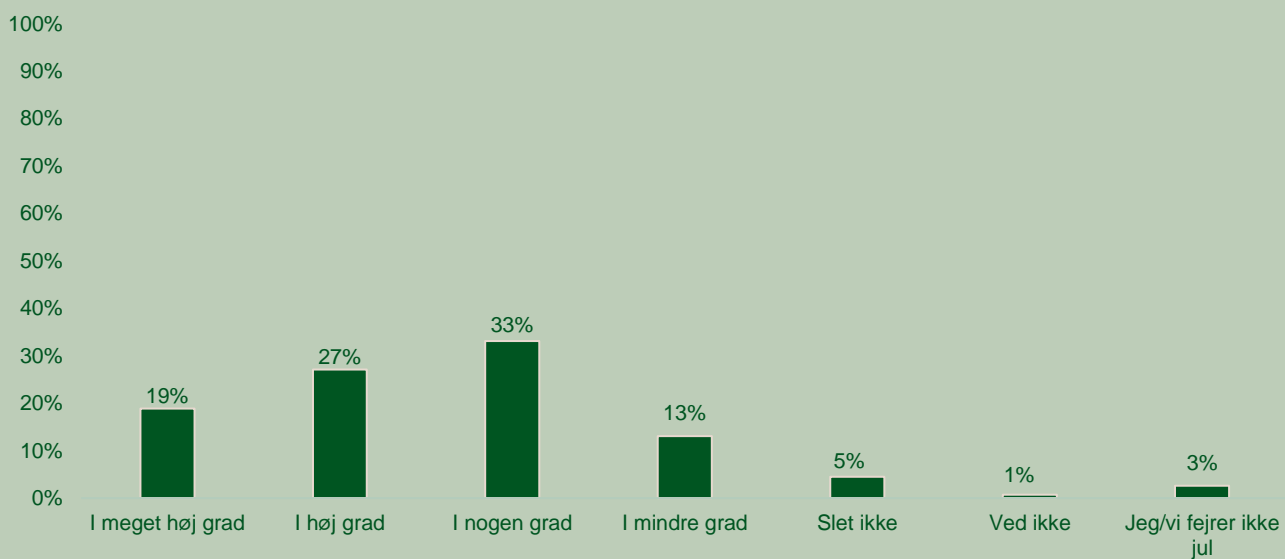
De vigtigste indsigter er:

- Julen er noget, som mange danskere glæder sig til. Det er knap halvdelen, der glæder sig i 'høj' eller 'meget høj' grad, mens en tredjedel glæder sig i nogen grad. Blandt dem, der ser frem til julen, er det især samværet med familie og venner, man glæder sig til. På andenpladsen finder vi julemaden, som over halvdelen glæder sig til.
- Flere end ni ud af ti danskere i alderen 18-70 år forventer at holde juleaften. Af disse planlægger 51 pct. at holde juleaften hjemme, enten med eller uden gæster, mens 41 pct. planlægger at holde jul et andet sted end hjemme. 3 pct. har endnu ikke besluttet sig i midten af november.
- Spørger vi danskerne, hvad de forventer, der vil stå på julebordet i år, er der stor enighed om, at julebordet vil rumme brun sovs, brunede samt hvide kartofler, rødkål og risalamande. 75 pct. forventer, at der vil stå and på julebordet, mens 67 pct. forventer at få flæskesteg.
- Det er halvdelen blandt danskerne, der finder det vigtigt eller meget vigtigt, at julemaden er lavet med danske råvarer, mens blot 11 pct. svarer, at det ikke er vigtigt. Mere end hver tredje forholder sig neutral. Samme billede ser vi til spørgsmålet om, hvorvidt det er vigtigt eller ej, at julemaden er lavet med råvarer af god dyrevelfærd. Også her ser halvdelen dette som enten vigtigt eller meget vigtigt, mens kun 12 pct. svarer det modsatte.
- Der skal stå et juletræ i 7 ud af 10 danske hjem. 44 pct. af danskerne forventer, at der skal købes et eller flere naturlige juletræer, mens 20 pct. af danskerne bruger et kunstigt juletræ, som de enten køber i år eller har derhjemme i forvejen. Skal der købes juletræ i år, er det vigtigste, at juletræet har et flot udseende og farve, men også at det kan købes i nærheden af, hvor man bor og til en god pris.
- Det er hver fjerde blandt danskerne, der i år vil have mere fokus end ellers på at købe mad og drikke på tilbud samt at undgå madspild i forbindelse med julen. Samlet set vurderer seks ud af ti danskere dog, at de vil have den samme adfærd som tidligere år. Ligeledes er det seks ud af ti, der forventer at bruge de samme penge på julegaver i år, samt de samme penge på julen alt i alt, som de brugte sidste år.

De fleste glæder sig til julen i nogen eller høj grad

Julen står for døren, og med den følger juletraditioner som gaveindkøb, gløgg, koncerter, julemarkeder, nisselandskaber og julekalender. For nogle kan det være en tid fyldt med forventningens glæde. For andre kan det være en hektisk og stressende tid, hvor mange ting skal købes og planlægges. Landbrug og Fødevarer har igen i år spurgt danskerne om deres planer til jul, og om man glæder sig til jul. Her ser vi, at 46 pct. glæder sig til julen i høj eller meget høj grad, mens 33 pct. glæder sig i nogen grad. Kun 5 pct. glæder sig omvendt slet ikke til julen i år.

Figur 1: I hvilken grad glæder du dig til julen i år?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=1100. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder region og uddannelse.

Det er interessant nok oftere kvinder, der svarer, at de i meget høj grad glæder sig til julen, mens mænd oftere svarer, at de glæder sig 'i mindre grad'. Interessant er det samtidig, at forventningens glæde især synes at findes blandt de yngre i undersøgelsen. Der er nemlig hele 57 pct. blandt danskere mellem 18-34 år, der glæder sig til julen i høj eller meget høj grad, mens det samme gælder blot 37 pct. blandt danskere over 50 år.

Samvær med familie og venner samt julemad er det, som flest glæder sig til

Men hvad er det så, man glæder sig mest til ved julen? Spørger vi de danskere, der glæder sig minimum en lille smule, så er der ingen tvivl om, at især samvær med familie og venner står højt på listen. Hele 83 pct. nævner dette som noget af dét, de glæder sig mest til ved julen. På andenpladsen finder vi maden, som 61 pct. nævner som noget af det, de glæder sig mest til ved julen, mens julepynten, julefrokosten og julegaver er noget, som danskerne glæder sig til.

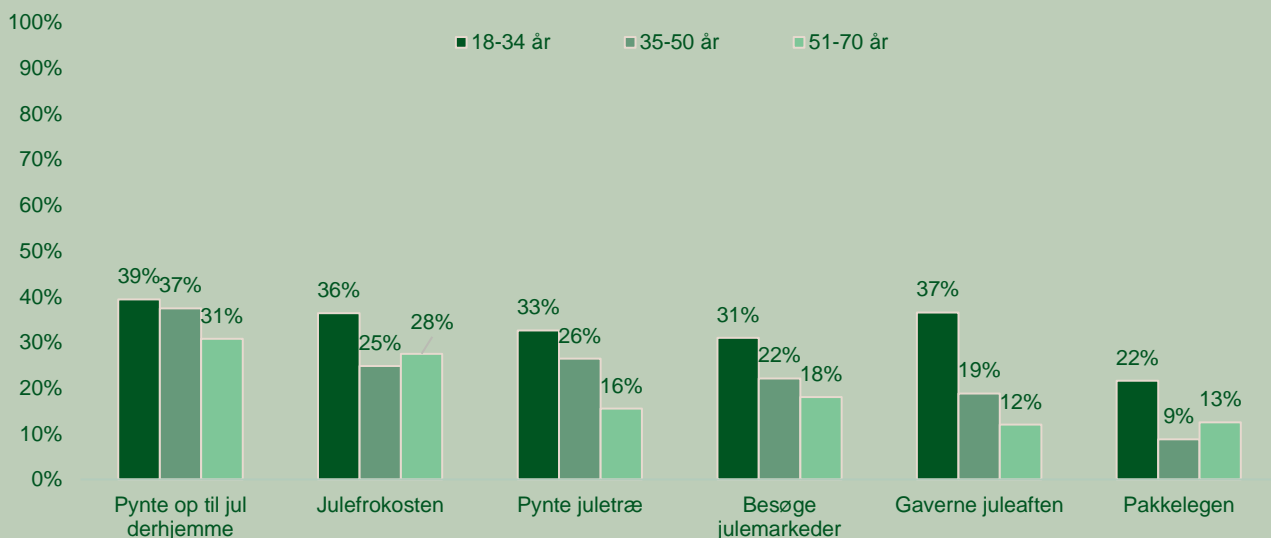
Figur 2: Hvad glæder du dig mest til ved julen? Gerne flere svar

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=1022 (glæder sig til julen min. i mindre grad). Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder region og uddannelse.

Det er oftere yngre danskere, som nævner julefrokosten, at pynte op til jul, at besøge julemarkeder, gaver og pakkeleg som noget, de glæder sig til. Fx nævner 33 pct. blandt de 18-34-årige, at de glæder sig til at pynte juletræ, mens det samme gælder 16 pct. blandt danskere over 50 år.

Figur 3: Hvad glæder du dig mest til ved julen? Udvalgte svar, hvor der er forskel på aldersgrupper

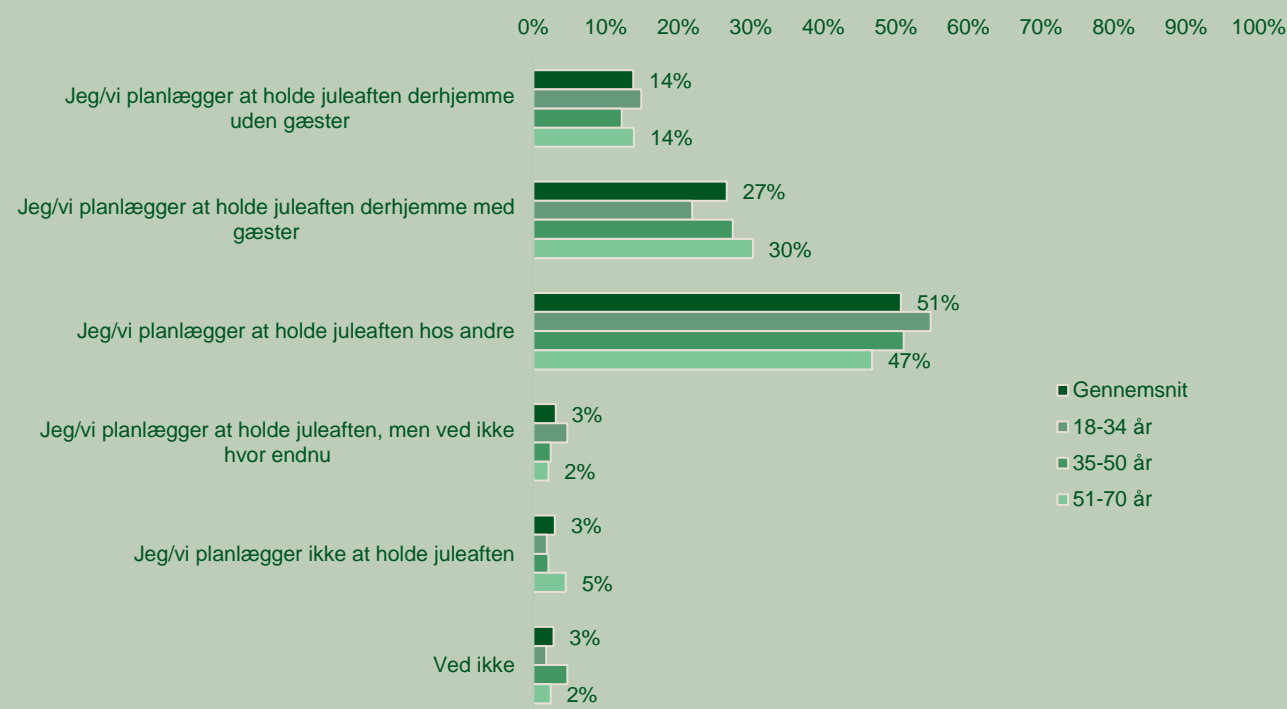

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=1022 (glæder sig til julen min. i mindre grad), heraf 18-34 år n=347, 35-50 år n=271 og 51-70 år n=404. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder region og uddannelse.

94 pct. skal holde juleaften i år

Det er langt størstedelen af danskerne, der skal holde juleaften i år. Konkret planlægger 94 pct. at holde jul i år, hvilket er på niveau med øvrige år. Det er især danskere mellem 18-34 år, der planlægger at holde jul hos andre i år, mens danskere over 51 år oftere skal holde jul derhjemme med gæster. Konkret er det 55 pct. blandt de 18-34-årige, der planlægger at holde jul hos andre.

Figur 4. Hvordan planlægger du/din husstand at holde juleaften i år?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=1071 (fejrer jul), heraf 18-34 år n=361, 35-50 år n=295 og 51-70 år n=415. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder region og uddannelse.

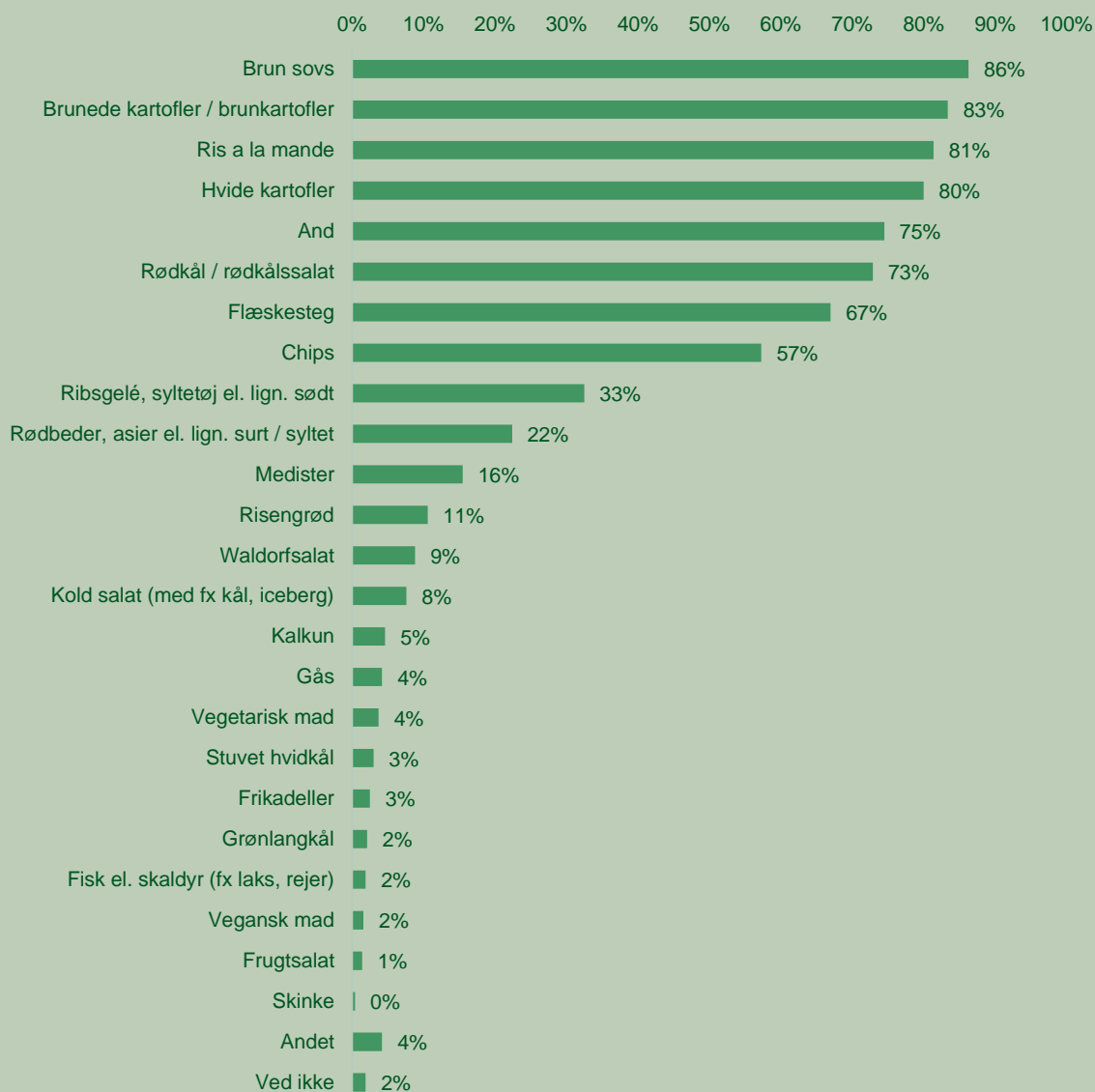
Julebordet rummer ofte steg, sovs og kartofler med risalamande til dessert

Det er 61 pct., der glæder sig til julemaden. Hvad der traditionelt står på julebordet, kan dog være lidt forskelligt alt efter hvem, man spørger. Forskellige familietraditioner eller bestemte egnsspecifikke retter kan pryde bordet og give julen netop det præg, man kender og elsker. Men alligevel synes det dog at være én af de aftenener på året, hvor flest er enige om menuen: And og/eller flæskesteg med sovs, kartofler og så risalamande til dessert. Det er omkring otte ud af ti, som i år forventer brun sovs, brunede kartofler, hvide kartofler og risalamande på bordet, mens vi på femtepladsen finder rødkål, som 73 pct. forventer vil være på julebordet.

Står den så på and eller flæskesteg i år – eller måske begge dele? Her ser vi, at and ligger på en indbyrdes førsteplads med 75 pct., der forventer, at denne vil stå på bordet, mens 67 pct. forventer, at der vil være flæskesteg. Noget tyder derfor på, at begge dele vil være at finde på mange juleborde i år. Til sammenligning – eller måske som supplement – forventer 16 pct., at der vil være medister på julebordet, mens 5 pct. forventer kalkun og 4 pct. forventer gås. Af julens lækre og velmagende tilbehør til steg, sovs og kartofler, forventer flere end halvdelen, at der vil stå en skål med chips på

bordet juleaften, mens hver tredje forventer ribsgele eller andet sødt, og hver fjerde forventer rødbeder eller lign. surt/syltet.

Figur 5: Hvilken type mad, forventer du, vil stå på bordet juleaften?

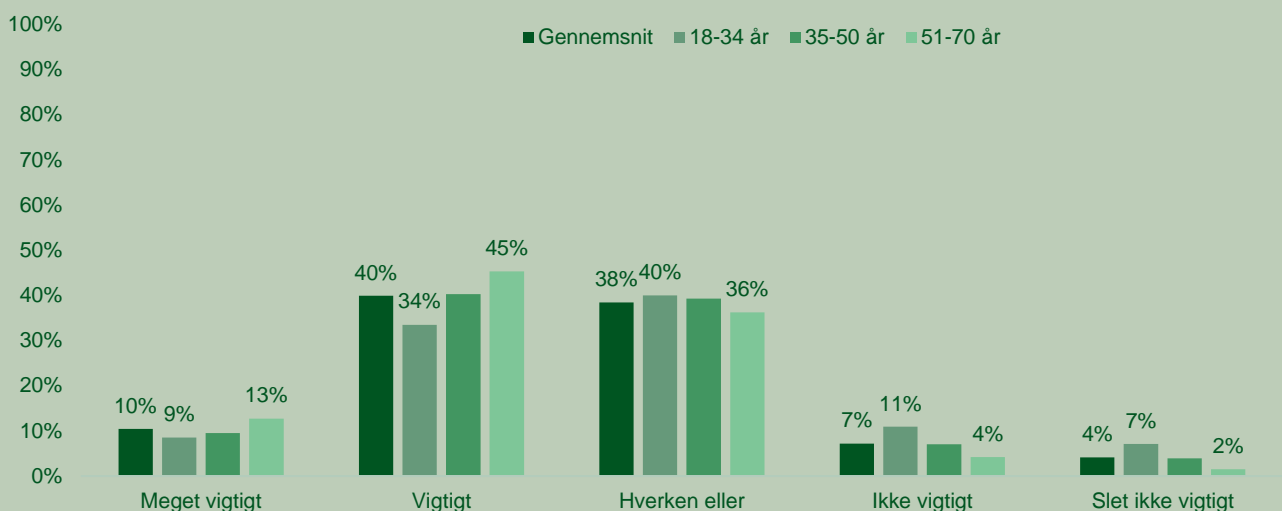
Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=1040 (skal fejre juleaften i år). Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder, region og uddannelse.

Der synes at være ret stor enighed omkring forventningerne til julemiddagen, når vi kigger på tværs af landet. Der er dog enkelte undtagelser, hvor noget synes at være mere egnesspecifikt. Medister er én af disse undtagelser. I gennemsnit er det 57 pct. blandt danskerne, der forventer chips som en del af julemiddagen. For danskere bosat i Region Nordjylland er det dog hele 73 pct., som forventer netop dette som en del af deres julemiddag. Flæskestegen er særligt populær i Region Sjælland, hvor det er 79 pct., der forventer dette på julebordet.

Halvdelen vil gerne have julemad af danske råvarer og med god dyrevelfærd

Når det kommer til de råvarer, som bruges til julemaden, så er det for 50 pct. vigtigt eller meget vigtigt, at de stammer fra Danmark, mens blot 11 pct. svarer, at det ikke eller slet ikke er vigtigt. Der ses her en tendens til, at danskere over 51 år oftere end gennemsnittet finder det vigtigt eller meget vigtigt. Dette stemmer godt overens med andre undersøgelser, hvor det ligeledes ofte er flere blandt danskere over 50 år, der lægger vægt på, at maden er danskproduceret.

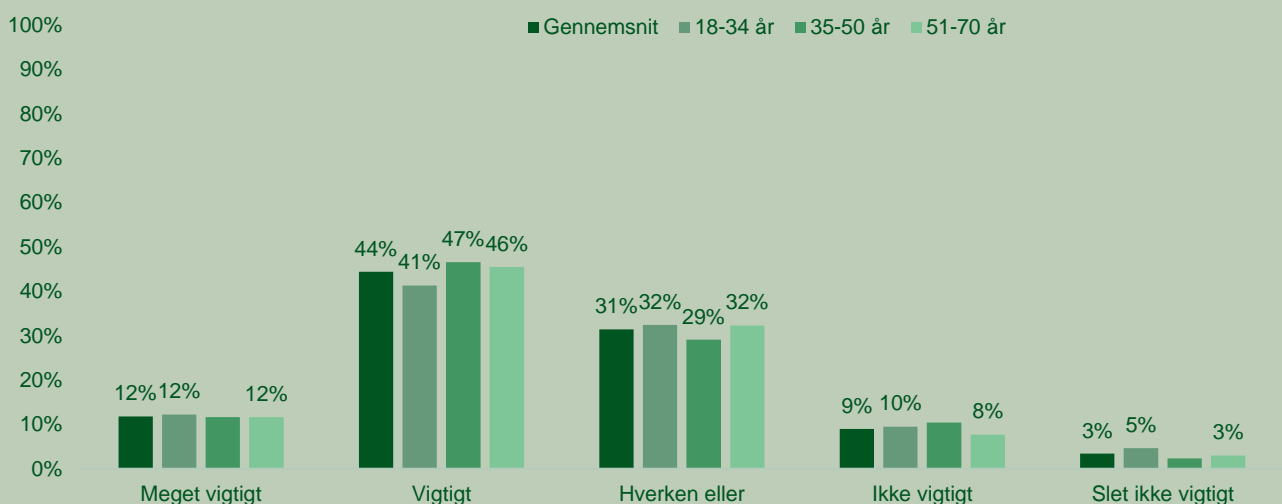
Figur 6: Hvor vigtigt er det for dig/din husstand, at julemaden er lavet med danske råvarer?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=1040 (skal fejre juleaften i år), heraf 18-34 år n=354, 35-50 år n=289 og 51-70 år n=396. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder, region og uddannelse.

Samme billede ser vi til spørgsmålet om, hvorvidt det er vigtigt eller ej, at julemaden er lavet med råvarer af god dyrevelfærd. Her er det vigtigt eller meget vigtigt for 52 pct., mens det ikke er vigtigt for blot 12 pct. Igen ser vi forskelle på yngre og ældre danskere, om end de ikke er nær så udtalte.

Figur 7: Hvor vigtigt er det for dig/din husstand, at julemaden er lavet med råvarer af god dyrevelfærd?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=1040 (skal fejre juleaften i år), heraf 18-34 år n=354, 35-50 år n=289 og 51-70 år n=396. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder, region og uddannelse.

Der skal stå et juletræ i syv ud af ti hjem

Hvor mange danskere forventer så at skulle købe et juletræ i år? Blandt dem, der skal fejre jul i år, forventer 44 pct. at købe ét eller flere (naturlige) juletræer, mens 4 pct. forventer at købe ét eller flere kunstige juletræer. I alt skal der stå mindst ét juletræ i 7 ud af 10 danske hjem, idet 16 pct. allerede har et kunstigt juletræ, som de bruger igen, mens 3 pct. fælder deres eget træ.

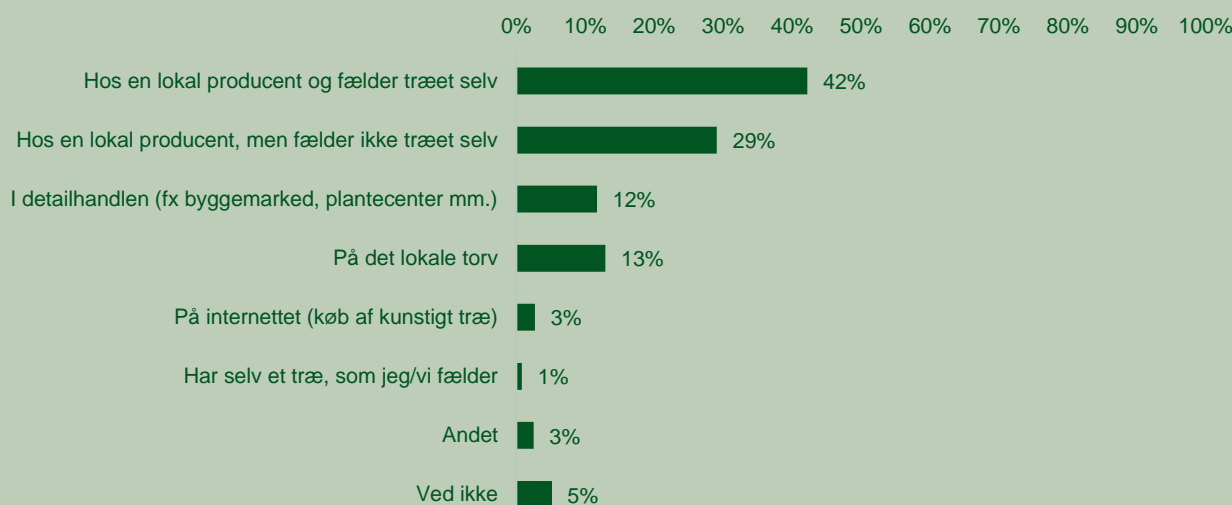
Figur 8: Skal du/din husstand købe et juletræ i år?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=1071 (fejrer jul). Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder region og uddannelse.

Det er især hos lokale producenter, at danskerne køber deres juletræer. I alt køber 71 pct. af danskerne deres juletræ hos en lokal producent, hvoraf 42 pct. af danskerne fælder træet selv og 29 pct. køber træer, som er fældet allerede. 12 pct. af danskernes køber juletræet i detailhandlen, fx i et byggemarked eller et plantecenter.

Figur 9: Hvor regner du med at købe dit juletræ i år?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=507 (fejrer jul og planlægger at købe min. 1 juletræ i år). Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder region og uddannelse.

Det er mere udbredt blandt danskere bosat uden for Region Hovedstaden at købe juletræer hos de lokale producenter, hvorimod danskere bosat i Hovedstadsregionen oftere end andre planlægger at købe årets juletræ(er) i detailhandlen samt på det lokale torv.

Træets udseende er det vigtigste, når der skal vælges et juletræ

Hvad kigger danskerne så efter, når de vælger årets juletræ? Først og fremmest synes især træets udtryk at være vigtigt, både når det gælder et flot udseende/farve, et ensartet/symmetrisk udseende, men også typen af gran. Yderligere har det en væsentlig betydning, at det kan købes i nærheden af, hvor man bor, og at det har en god pris.

Figur 10: Hvad er vigtigt for dig, når du/l skal vælge et juletræ?

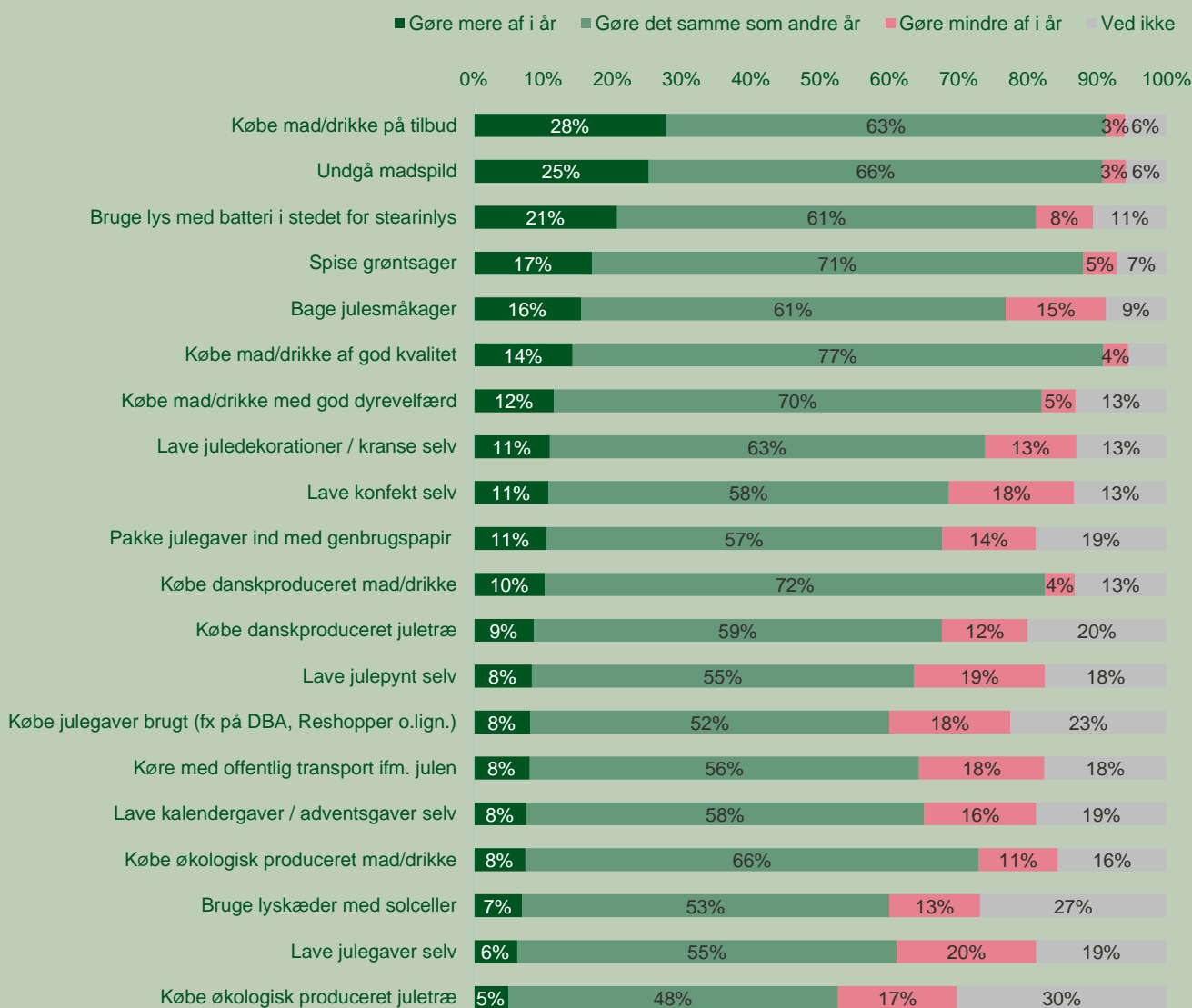
Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=507 (køber juletræ). Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder region og uddannelse.

Lidt flere end hver fjerde kigger efter, om juletræet er danskproduceret, når de skal købe juletræ i år. Også her ser vi, at det oftere er danskere over 50 år, der har dette med på deres liste over ting, de kigger efter ved et juletræ. Blandt de 50-59-årige og 60-70-årige i undersøgelsen er det i begge grupper 34 pct., der har dette med som et vigtigt kriterium, mens det samme gælder blot 20 pct. blandt de 18-29-årige.

Hver fjerde dansker vil i år have et større fokus på tilbudsvarer samt at undgå madspild mere end sidste år

I undersøgelsen er danskerne blevet spurgt ind til, om de i forbindelse med julen i år forventer at gøre mere eller mindre af forskellige handlinger. Her giver hver fjerde deltager udtryk for at have mere fokus på de gode tilbud i år, samt at ville gøre mere for at nedbringe spild af mad. Hver femte vil også være opmærksomme på at bruge lys med batteri i stedet for stearinlys. Længere nede på listen ses det, at flere ønsker at lave mindre konfekt selv i år. Også det at købe julegaver brugt, udtrykker 18 pct. af danskerne, at de ønsker at gøre mindre af i år. Det store flertal forventer dog at have samme adfærd i år som andre år – bl.a. forventer 77 pct. af danskerne, at de vil have samme fokus på at købe mad af god kvalitet, som de har haft tidligere.

Figur 11: Er der nogle af nedenstående, som du i forbindelse med julen i år vil gøre mere eller mindre af, eller vil du i år gøre det samme som sædvanligt?

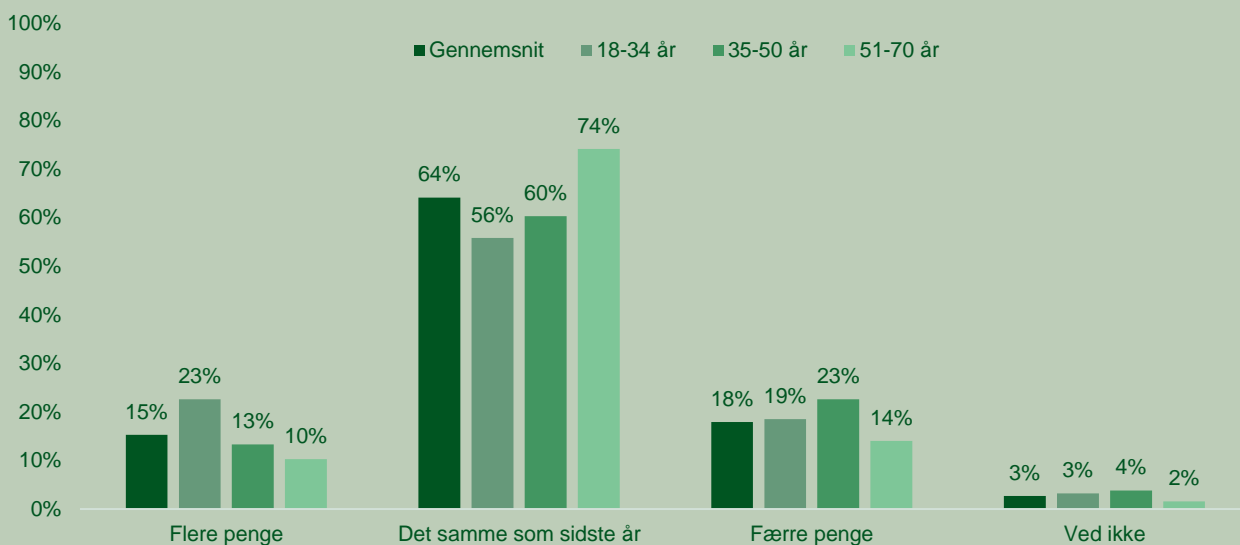
Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=507 (køber juletræ). Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder region og uddannelse. Randomiseret rækkefølge på handlinger, med fikseret svarliste for hver handling der tages stilling til.

Det er især danskere under 35 år, der i år vil have mere fokus på at gøre mange af de foreslåede ting, mens deltagere over 50 år omvendt i højere grad svarer, at de vil gøre "det samme som andre år" til stort set alle handlemulighederne. Blandt deltagere under 35 år vil der i år fx være et større fokus end ellers på at købe mad og drikke på tilbud. Det er ligeledes også oftere de yngste deltagere i undersøgelsen, der i år vil have mere fokus på at undgå madspild i forbindelse med julen – en anden strategi, der kan hjælpe med til, at der spares på madbudgettet.

Flertallet forventer dog, at julebudgettet samlet set er på linje med sidste år

Måske har yngre danskere lidt oftere end andre et fokus på tilbudsvare og madspild i julen, fordi de generelt forventer flere udgifter end ellers på årets julebudget? Til spørgsmålet om, hvorvidt man forventer at bruge flere eller færre penge på julegaver i år i forhold til sidste år, er det 15 pct. i gennemsnit, der forventer at bruge flere penge i år, mens 64 pct. forventer at bruge det samme som sidste år på årets julegaver. Kigger vi nærmere efter, ser vi dog netop, at det oftere er danskere mellem 18-34 år, der forventer at bruge flere penge på julegaver i år, mens det er markant flere blandt 51-70-årige, der forventer at bruge det samme på årets gaver som sidste år.

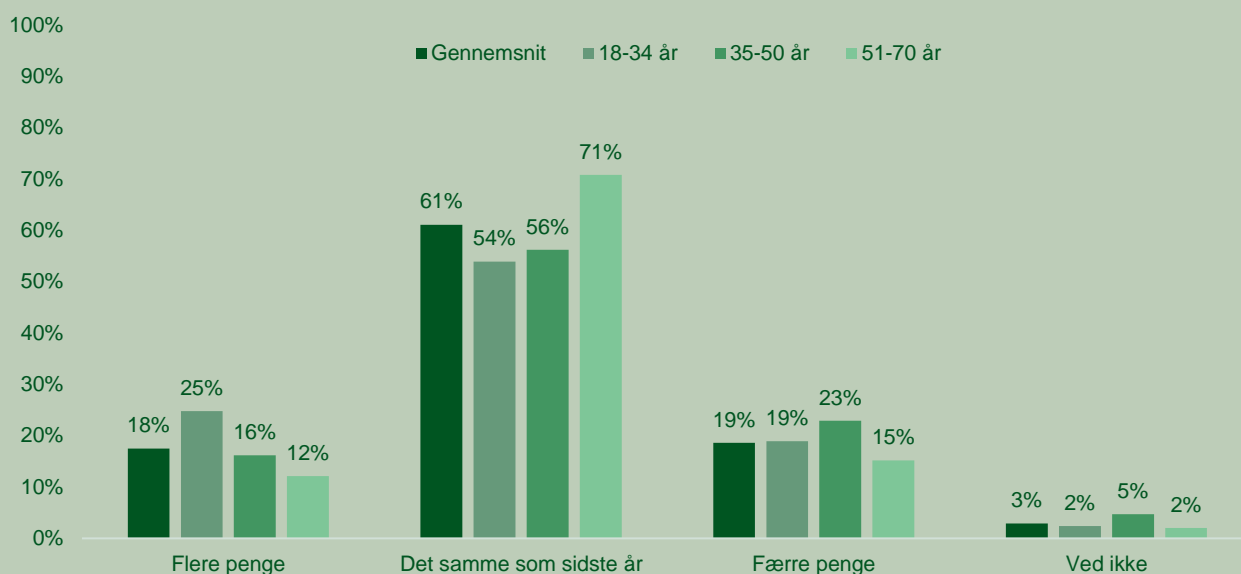
Figur 12: Forventer du at bruge flere eller færre penge på julegaver i år i forhold til sidste år? Jeg forventer at bruge...

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=1040 (skal fejre juleaften i år), heraf 18-34 år n=354, 35-50 år n=289 og 51-70 år n=396. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder, region og uddannelse.

Samme billede ser vi til spørgsmålet om penge brugt på julen generelt, dvs. indkøb af både mad, drikke, gaver, juletræ(er), lys, pynt mm. Her er det i gennemsnit 18 pct., der forventer at bruge flere penge samlet set i år, mens 61 pct. forventer at bruge de samme penge som sidste år. Og igen er det oftere deltagere under 35 år, der forventer at bruge flere penge på julen i år samlet set, mens deltagere i aldersgruppen 51-70 år markant oftere end gennemsnittet forventer at bruge de samme penge, som de gjorde sidste år.

Figur 13: Forventer du at bruge flere eller færre penge på julen generelt (gaver, mad, juletræ etc.) i forhold til sidste år? Jeg forventer at bruge...

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=1040 (skal fejre juleaften i år), heraf 18-34 år n=354, 35-50 år n=289 og 51-70 år n=396. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder, region og uddannelse.

Konklusion: Forventning om en juletid med hygge og traditioner

Samværet er i højsædet til jul og otte ud af ti har det på listen over noget af dét, de glæder sig mest til ved julen. Blandt dem, der skal fejre juleaften i år, forventer 51 pct. at forlade hjemmet for en stund for at tage på besøg hos familie eller venner juleaften, mens 41 pct. selv bor i en husstand, hvor der holdes juleaften enten med eller uden gæster. Seks ud af ti danskerne glæder sig til julemaden, og julen er da også i høj grad traditionernes tid, hvor elskede og velkendte juleretter er i centrum. Der tegner sig et klart billede af, at det er sovsen sammen med hvide- og brunede kartofler, rødkål, anden og flæskestegen, der står på bordet juleaften i mange hjem. Dertil hører risalamande til som dessert i langt de fleste hjem.

Der skal stå et juletræ i syv ud af ti danske hjem. 44 pct. forventer at de skal købe et friskt juletræ i år, mens 20 pct. af danskerne vil have minimum ét kunstigt juletræ stående. Når danskerne skal vælge hvilket juletræ, der skal købes hjem, så er udseendet det vigtigste, dernæst er det vigtigt at det kan købes i nærheden af, hvor man bor, samt at det har en god pris.

Julebudgettet kan for nogle være udfordret af bl.a. de høje priser på fødevarer, som det seneste år har budt på. Hver fjerde svarer i undersøgelsen, at de i år vil have mere fokus på mad og drikke på tilbud samt at undgå madspild i forbindelse med julen – begge strategier, der kan hjælpe julebudgettet med at balancere. Det er dog flertallet, der forventer at gøre det samme som året før i forbindelse med julen – heraf forventer seks ud af ti danskere, at de i år vil bruge de samme penge på julen, som de gjorde sidste år.

Om analysen

Analysen er baseret på data indsamlet af Norstat for Landbrug & Fødevarer i november måned 2023, og er repræsentativ på køn, alder, region og uddannelse. I undersøgelsen deltog 1.100 danskere mellem 18-70 år, hvoraf 1.040 svarer, at de holder jul og planlægger at fejre juleaften enten hos sig selv eller hos andre. Billedet på forsiden er fra pexels.com, fotograf Anastasia Shuraeva.